

YAZAR ADI-SOYADI: DUYGU ÇETİN

BAŞLIK: İLKÖĞRETİM 1. SINIF MATEMATİK PROGRAMINA YÖNELİK
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

ÖZET

Araştırmanın temel amacı, İlköğretim 1. sınıf matematik programının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesidir. Bu anlamda ilköğretim 1. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının kazanımlar, öğrenme alanları, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin öğretmen görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca öğretmen görüşleri arasında cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu, yaş ve hizmet içi eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir fark bulunup bulunmadığı araştırılmıştır.

Birinci sınıf matematik programına yönelik öğretmen görüşlerine ilişkin gerçekleştirilen bu çalışmanın modeli nitel ve nicel karma araştırma modeli olarak yapılandırılmıştır. Katılımcıların sayısının yüksek tutulup, ölçek kullanılarak verilen görüşlere katılıp katılmadıklarının araştırıldığı nicel araştırma metodu ile katılımcıların görüşlerinin detaylı olarak ele alındığı nitel araştırma metodu birlikte kullanılarak öğretmenlerin programı değerlendirmelerine ilişkin kapsamlı bir çalışma yapılması amaçlanmıştır. Araştırmada 1. sınıfı okutmuş sınıf öğretmenlerinin program hakkındaki görüşlerini belirleyebilmek amacıyla gerekli olan nicel verilerin toplanmasında veri aracı olarak araştırmacı tarafından yine bu çalışma kapsamında geliştirilmiş olan bir ölçek kullanılmış, verilerin analizi ve yorumlanması nicel araştırma metoduna uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Aynı amaçlı olarak nitel verilerin toplanmasında ise veri aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiş görüşme formu kullanılmış ve aynı zamanda katılımcılarla yüz yüze ve birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Nitel verilerin analizi ve yorumlanması nitel araştırma metoda uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada katılımcı öğretmenlerin görüşlerini belirleyebilmek amacıyla “İlköğretim Matematik Programını Öğretmen Görüş Ölçeği (İMPÖGÖ)” adıyla geliştirilen ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Bu kapsamda 464 öğretmen uygulanan ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla SPSS 11.5 istatistik programında faktör analizi, güvenilirliğini belirlemek için Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı, maddelerin ayırt edicilik özelliğini belirlemek için t-testi değerleri hesaplanmıştır. Yapılan analizler 103 ölçek maddesi üzerinden yürütülmüştür.

Uygulanan ölçeğin örneklem büyüklüğünün yeterli olup olmadığını belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin testi (KMO) yapılmıştır. Bu testin sonucunda KMO değeri .914

olarak hesaplanmıştır. Ayrıca faktör analizinde evrendeki dağılımın normal olup olmadığının anlaşılması için gerçekleştirilen analizde Bartlett testi (Bartlett Test of Sphericity) uygulanmış ve sonuç anlamlı bulunmuştur ($\chi^2= 61547.01$; $p=.000$). İlköğretim Matematik Programına Yönelik Öğretmen Görüş Ölçeği'nde (İMPÖGÖ) yer alan ve birbirleri ile yüksek tutarlılığa sahip olan madde gruplarını belirlemek amacıyla faktör analizi yapılmış, .50 faktör yük değeri baz alınmış ve bu yük değerinin altında bulunan maddeler çıkarılmıştır. Sonuçta öğretmen görüşlerini alabilmek için 78 maddelik bir ölçek oluşturulmuştur. Ardından yapılan güvenirlik çalışmasında ölçeğin güvenirlik katsayısı .98 olarak bulunmuş ve bulunan Alpha değeri İMPÖGÖ' nün güvenirliği için yeterli görülmüştür. Ölçeğin uygulanması sonucunda toplam varyansın %44.66'sını açıklayan tek faktör elde edilmiştir. Ölçeğe ait madde-toplam korelasyonlarının .7861 ile .5086 arasında değiştiği ve t değerlerinin 78 maddede anlamlı ($p<.001$) olduğu görülmüştür. Buna göre ölçekteki 78 maddenin güvenirliklerinin yüksek ve aynı davranışı ölçmeye yönelik oldukları belirlenmiştir.

İlköğretim 1. sınıf matematik programına yönelik öğretmen görüşlerini belirleme amacındaki bu araştırmanın nicel boyutunda veri toplama aracı olarak İlköğretim Matematik Programına İlişkin Öğretmen Görüş Ölçeği (İMPÖGÖ) kullanılmıştır. Bu çalışma 2005 yılında uygulamaya konulan İlköğretim programına göre 1. sınıfı okutmuş öğretmenlerle gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla ölçek 2009–2010 eğitim öğretim yılında Denizli ili Merkez ilçede görev yapmakta olan 380 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Elde edilen nicel veriler SPSS paket programındaki uygun analiz teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın nitel boyutunda öğretmen görüşlerinin alınmasında açık uçlu sorulardan oluşan formlar uygulanmış ve yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla 2009–2010 eğitim öğretim yılında Denizli ili merkez ilçede görev yapmakta olan 83 öğretmene açık uçlu sorular verilmiş ve düşüncelerini detaylı olarak yazmaları istenmiştir. Görüşlerini yazan öğretmenlerden belirtilen formlara en kapsamlı ve eleştirel olarak yaklaştığı düşünülen 10 öğretmenle ayrıca yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 10 öğretmenle gerçekleştirilen görüşmeler katılımcıların okullarında, yüz yüze ve birebir olarak yapılmış. Görüşme soruları araştırmacı tarafından yöneltmiş ve katılımcılardan derinlemesine cevaplar alınmasına çalışılmıştır.

Ulaşılan nicel analiz bulgularına dayalı olarak, Çalışmada geliştirilen ve veri toplama aracı olarak kullanılan İMPÖGÖ tek faktörlü bir yapı göstermiş olsa da, program değerlendirme kriterlerine göre ölçekte yer alan kazanımlar, öğrenme alanları, öğretme – öğrenme süreci, ölçme ve değerlendirme durumlarına ait verilere de tek tek bakılmış ve her bir boyuttaki öğretmen görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin İMPÖGÖ'

nün geneline ilişkin puan ortalamaları incelendiğinde ($\bar{X}=275,1$), öğretmenlerin ilköğretim 1. sınıf matematik programına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu saptanmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin İlköğretim 1. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının kazanımlar, öğrenme alanları, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri arasında cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu, yaş ve hizmet içi eğitim değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Ulaşılan nitel analiz bulgularına dayalı olarak oluşturulan kategorilerden, katılımcı öğretmenlerin ilköğretim 1.sınıf matematik programının güçlü yanlarına, 1. sınıf matematik programının zayıf yanlarına, 1. sınıf matematik programının aksaklıklarına, 1. sınıf matematik programını uygulanabilirlik bakımından değerlendirilmesine, 1. sınıf matematik programının öğrenme alanlarıyla ilgili düşüncelerine, öğretmenlerin programa eklenmesini düşündükleri ya da programdan çıkarılması gerektiğini düşündükleri konuların belirlenmesine, programın etkililiğine yönelik görüşlerin belirlenmesine, programı ne ölçüde uygulayabildiklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine ve programın başarısına olan inançlarının ortaya konulmasına yönelik görüşleri elde edilmiştir. Elde edilen bulgulardan en çarpıcı olanları; programda bireysel öğrenme farklılıklarını dikkate alacak düzenlemelerin olmadığı, programın öğretmenin iş yükü arttırdığı, matematik ders saatinin yetersiz olduğu, araç gereç yetersizliğinin olduğu, kalabalık sınıflarda uygulama zorluğu bulunduğu, programın okulların donanımlı olmasını gerektirdiği, ölçme ve değerlendirme bölümünü kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılması gerektiği yönündedir. Ayrıca bazı matematik konuları ile ilgili olarak spesifik bulgulara da çalışmada yer verilmiştir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

İlköğretim Matematik Programı, Program Değerlendirme, Öğretmen Görüşü, Program Değerlendirme Ölçeği, 1. Sınıf Programı